

SAKSUTSKRIFT

Arkivsak-dok. 20/01731-18
Saksbehandler Rune Grimsby

Høringsuttalelse vedrørende endringer i domstolstruktur

Saksgang	Møtedato	Saknr
1 Kommunestyret	20.04.2022	17/22

Kommunestyret har behandlet saken i møte 20.04.2022 sak 17/22**Møtebehandling**

Sigmund Oksefjell, Sp fremmet følgende forslag til vedtak:

Kvinesdal kommune anbefaler at dagens domstolstruktur reverseres.

Kvinesdal kommune mener at inndeling av rettskretser skal lovfestes.

Kvinesdal kommune anbefaler videre at Domstolsadministrasjonens (DA) rolle klargjøres og begrenses.

Votering

Kommunedirektørens innstilling ble satt opp mot Sigmund Oksefjell sitt forslag, det ble stemt punktvis.

Første punkt i kommunedirektørens innstilling ble vedtatt med 21 mot 6 stemmer (Sp) som stemte for Sp sitt forslag.

Andre punkt i kommunedirektørens innstilling ble vedtatt med 21 mot 6 stemmer (Sp) som stemte for Sp sitt forslag.

Tredje punkt ble enstemmig vedtatt.

Kommunestyrets vedtak

Kvinesdal kommune anbefaler at dagens domstolstruktur opprettholdes.

Kvinesdal kommune mener at inndeling av rettskretser og faste rettssteder skal lovfestes.

Kvinesdal kommune anbefaler videre at Domstolsadministrasjonen (DA) rolle klargjøres og begrenses

Høringsuttalelse vedrørende endringer i domstolstruktur

Kommunedirektørens innstilling:

Kvinesdal kommune anbefaler at dagens domstolstruktur opprettholdes.

Kvinesdal kommune mener at inndeling av rettskretser og faste rettssteder skal lovfestes.

Kvinesdal kommune anbefaler videre at Domstolsadministrasjonen (DA) rolle klargjøres og begrenses

Vedlegg

Høring av endringer i domstolstruktur.msg

Høringsbrev - endringer i domstolstruktur.pdf

Høringsnotat - endringer i domstolstruktur.pdf

Saken kort fortalt

Justis- og beredskapsdepartementet sendte den 26. januar 2022 ut en høring som gjelder endringer i domstolstruktur. Høringen er blant annet sendt til alle kommuner i landet og høringsfristen er 26. april 2022. Endringen innebærer å gjeninnføre domstolstrukturen slik den var før domstolsreformen i 2021.

Bakgrunn

Dagens domstolstruktur – med store kollegiale enheter – ble fastlagt ved sammenslåing av tingretter og jordskifteretter gjennom Solberg-regjeringens strukturreform våren 2021.

Organiseringen av tingrettene fremgår av forskrift 22. januar 2021 nr. 163 om inndelingen av rettskretser og lagdømmer. Landet er delt inn i rettskretser, jf. forskriften § 1. Hver rettskrets har en tingrett i første instans med ett eller flere rettssteder. Hvert rettssted dekker én eller flere kommuner.

Jordskifterettens organisering fremgår av forskrift 11. desember 2020 nr. 2714 om inndeling i jordskiftesokn og tilordning til lagmannsrettene.

Årsaken til domstolreformen var at en domstolkommisjon, som ble opprettet ved kongelig resolusjon 11. august 2017 for å utrede domstolenes organisering, mente at de grunnleggende hensynene kvalitet, tilgjengelighet og effektivitet bør ligge til grunn ved endringer i domstolstrukturen, og at domstolstrukturen bør utformes slik at den sikrer borgerne tilgang til gode og effektive tjenester i hele landet.

Parallelt med at Domstolkommisjonen leverte NOU 2019: 17 Domstolstruktur, leverte Riksrevisjonen sin undersøkelse om saksbehandlingstid i domstolene. Riksrevisjonens undersøkelse viste at en vesentlig andel av domstolene ikke når Stortingets mål for saksbehandlingstid og at frister angitt i straffeprosessloven og tvisteloven ikke overholdes.

Kontroll- og konstitusjonskomiteen avholdt kontrollhøring om Riksrevisjonens undersøkelse 14. januar 2020. I Innst. 166 S (2019–2020) påpekte komiteen blant annet at domstolene totalt sett ikke fordeler sine ressurser optimalt, og at det var grunn til å se på hvordan fleksibiliteten kunne økes gjennom enkelte

strukturendringer som større rettskretser.

Dagens Regjering ønsker å sikre innbyggerne i hele landet god rettssikkerhet og tilgjengelige tjenester. Tilgjengelige domstoler med nærhet til brukerne er viktig for tilliten til domstolene. Gjennom flere år har det vært en utvikling fra mindre lokale domstoler til større kollegiale enheter. Regjeringen mener at å ikke ha stedlig ledelse vil over tid kunne gå utover hvordan ressursene blir fordelt og svekke grunnlaget for å opprettholde lokale domstoler. I tråd med Hurdalsplattformen, foreslår derfor departementet at strukturen for domstolene fra før domstolreformen 2021 i utgangspunktet gjeninnføres,

Vurdering

Domstolreformen, som ble vedtatt i 2021, innebar en reduksjon av antall rettskretser, samtidig som alle rettssteder ble opprettholdt. Dette sikret større fagmiljøer, bredere kompetanse, mer effektiv behandling og bedre rettssikkerhet innenfor hver rettskrets, samtidig som innbyggerne har samme nærhet til rettslokalene som tidligere og kompetansearbeidsplasser knyttet til rettssteder ikke er fjernet.

Det kan være en fare for at det, over tid, kan skje en nedprioritering av rettssteder på de mindre plassene, men dette er det for tidlig å si noe om siden domstolreformen fra 2021 kun har fått virke i veldig kort tid.

Kvinesdal kommune er opptatt av at brukerne av rettsstedene/domstolene har en viss nærhet til disse. Kommunen mener at dagens domstolstruktur beholdes, men ser selvsagt med en viss bekymring på faren for at det skjer en gradvis overføring av ressurser fra de mindre rettsstedene/domstolene til de større og mer sentrale rettsstedene. Etter kommunens oppfatning vil dette være negativt for distriktene og brukerne av rettsstedene. Hvis en gradvis nedbygging finner sted vil dette også kunne ha den effekt at tilbudet til advokattjenester i nærområdet over tid blir svekket. Dette kan gi seg utslag i at oppnevning av advokater (bostyrere, bistandsadvokater og forsvarere) i større grad rekruttert blant advokater med kortere avstand til den mest sentrale domstolen. Hvis dette skjer vil man, etter Kvinesdal kommunes mening, kunne oppleve svekket rettshjelpstilbud og en utarming av lokalt juridisk miljø i distriktene.

Kvinesdal kommune mener at de stedlige rettssteder i større grad kan sikres gjennom en lovfesting av rettskretser og rettssteder. I dag er inndeling av rettskretser og lagdommer forskriftsfestet, og endringer av disse skal forelegges Stortinget jf. Domstoloven §§22 og 25. Gjennom en lovfesting mener kommunen at man får større forutsigbarhet, en mer langsiktighet og dermed bedre kvalitet på disse tjenestene over tid.

Kvinesdal kommune mener til slutt at det er behov for en gjennomgang og klargjøring av Domstoladministrasjonens rolle.

Økonomiske konsekvenser

Ingen

Konsekvenser for barn og unge

Ingen

Konsekvenser for klima og miljø

Ingen

Konsekvenser for folkehelse

Ingen

Konklusjon

Kommunedirektøren anbefaler dagens domstolstruktur opprettholdes og at inndeling av rettskretser og faste rettssteder skal lovfestes. Det anbefaler videre at Domstolsadministrasjonen (DA) rolle klargjøres og begrenses.

RETT UTSKRIFT

DATO 21.april.2022